

EUROPEJSKI PANEL OBYWATELSKI

Na temat efektywności
energetycznej

Manuskrypt ukończono w październiku 2024 r.

Niniejszy dokument w żadnym wypadku nie stanowi oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej.

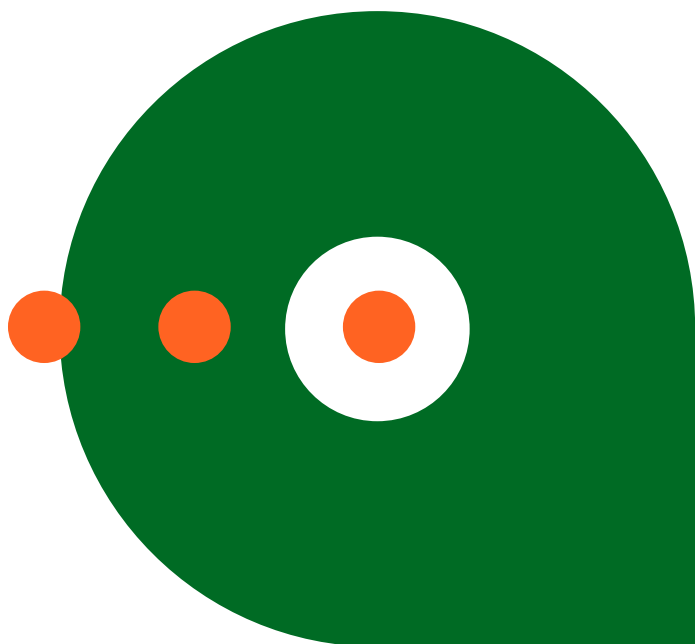
Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2024.

© Unia Europejska, 2024.

Zasady ponownego wykorzystania dokumentów Komisji określono w decyzji Komisji 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Z wyjątkiem przypadków, w których stwierdzono inaczej, ponowne wykorzystywanie tego dokumentu jest dozwolone na podstawie licencji Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Oznacza to, że ponowne wykorzystywanie jest dozwolone pod warunkiem odpowiedniego poinformowania o autorze oraz o wszelkich zmianach wprowadzonych w dokumencie.

Print	ISBN 978-92-68-21106-9	doi:10.2775/7202442	NA-01-24-005-PL-C
PDF	ISBN 978-92-68-21105-2	doi:10.2775/0028925	NA-01-24-005-PL-N

EUROPEJSKI PANEL OBYWATELSKI

Na temat efektywności
energetycznej

Spis treści

Streszczenie	5
1. Wprowadzenie	10
2. Methodological framework	12
2.1. Losowy wybór i skład demograficzny panelu	12
2.2. Przebieg panelu	15
2.3. Metody partycypacyjne	15
2.4. Wyniki zbiorcze	16
2.5. Zarządzanie i wiedza	17
2.6. Obserwatorzy	20
3. Szersze zaangażowanie	22
3.1. Portal Aktywności Obywatelskiej	22
3.2. Zawiadomienie	22
4. Zalecenia obywateli	26
4.1. 13 zaleceń na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej w Europie	26
Zalecenie 1: Zachęcanie konsumentów do oszczędzania energii	26
Zalecenie 2: Zapewnienie sprawiedliwego dostępu do finansowania renowacji, które poprawiają efektywność energetyczną domów	26
Zalecenie 3: Zwiększenie niezależności i efektywności energetycznej i dawanie przykładu światu	27
Zalecenie 4: Osiąganie celów efektywności energetycznej przez poprawę zdolności wszystkich zainteresowanych do działania	27
Zalecenie 5: Zarządzanie wdrażaniem dyrektyw UE i monitorowanie go	28
Zalecenie 6: Zwiększenie liczby wykwalifikowanych pracowników w UE w sektorze związanym z efektywnością energetyczną	28
Zalecenie 7: Zabezpieczenie przyszłości dzięki edukacji ekologicznej	29
Zalecenie 8: Optymalizowanie i rozwijanie systemu sieci energetycznych od producenta po użytkownika końcowego, aby promować odnawialne źródła energii	29
Zalecenie 9: Zapewnienie obywatelom UE informacji i wsparcia finansowego, które pomogą im w tworzeniu społeczności energetycznych skupiających się na efektywności energetycznej	30
Zalecenie 10: Budowanie społeczności efektywnych energetycznie, aby wspierać odpowiedzialną konsumpcję i zwiększać lokalną produkcję energii	31
Zalecenie 11: Wdrożenie na szerszą skalę rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej w budynkach	31

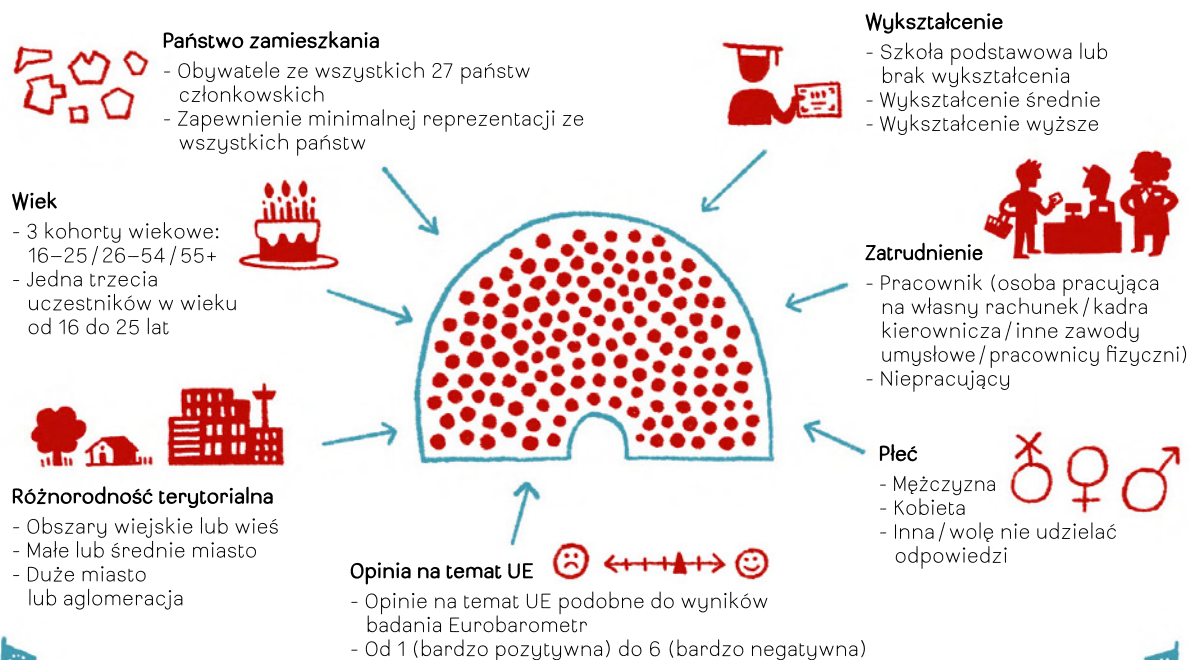
Zalecenie 12: Podniesienie atrakcyjności transportu publicznego dla podróżnych.....	32
Zalecenie 13: Rozwijanie w całej Europie najbardziej energooszczędnego transportu: „nie” dla tirów „nie” dla samolotów pasażerskich, „tak” dla zasady „kolej przede wszystkim”.....	32

Streszczenie

EUROPEJSKI PANEL OBYWATELSKI: JAK TO DZIAŁA?

KRYTERIA WYBORU GRUPY ODZWIERCIEDLAJĄCEJ RÓŻNORODNOŚĆ W UE

EUROPEJSKI PANEL OBYWATELSKI

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

W JAKI SPOSÓB UNIA EUROPEJSKA MOŻE NADAĆ PRIORYTET EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I ZAPEWNIĆ OBYWATEŁOM, WŁADZOM PUBLICZNYM I PRZEDSIĘBIORSTWOM KORZYŚCI Z NIEJ PŁYNĄCE?

PANELE OBYWATELSKIE: SESJE

PLENARNE

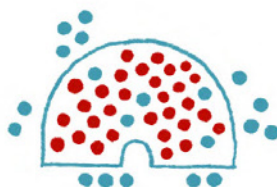
POŚREDNICY I MODERATORZY

- Przewodniczyli dyskusjom obywateli podczas wszystkich 3 sesji
- Moderowali dyskusje w małych grupach i sesjach plenarnych

OBSERWATORZY

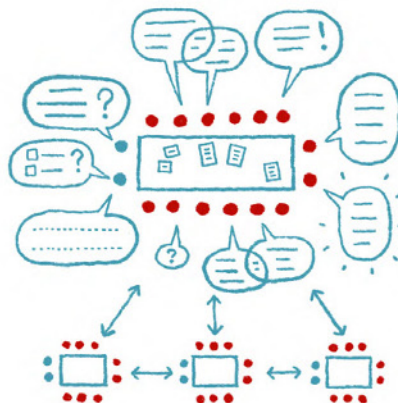
- Grupa naukowców, dziennikarzy i przedstawicieli zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego obserwowała prace paneli

RADA KIEROWNICZA

- Uczestnicy: Komisja Europejska, zespół ds. obrad (specjaliści uczestniczący w projekcie, metodologii i moderowaniu) oraz zespoły odpowiedzialne za praktyczną organizację
- Projekt i organizacja panelu obywatelskiego oraz nadzór nad nim i nim zarządzanie

GRUPY ROBOCZE

TŁUMACZENIE USTNE

- We wszystkich 24 językach urzędowych UE

KOMITET DS. WIEDZY

- Około 8 ekspertów zewnętrznych i jeden ekspert Komisji
- Wymiana wiedzy i doświadczenia
- Wkład w opracowanie zestawu informacyjnego i weryfikację informacji
- Pomoc w organizacji obrad i wyłonieniu prelegentów

SESJA 1

SESJA 2

SESJA 3

ZALECENIA

PRZEKAZYWANIE

- Obywatele przekazują swoje zalecenia Komisji Europejskiej

DZIAŁANIA NASTĘPCZE I INFORMACJE ZWROTNE

- Komisja Europejska uwzględnia zalecenia w procesie kształtowania polityki

ZALECENIA

1 Zachęcanie mieszkańców do oszczędzania energii

2 Zapewnienie sprawiedliwego dostępu do finansowania renowacji domów w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej

3 Zwiększenie niezależności i efektywności energetycznej i stanie się przykładem dla świata

4 Poprawa zdolności wszystkich zainteresowanych do działania, aby osiągnąć cele w zakresie efektywności energetycznej

5 Zarządzanie wdrażaniem dyrektyw UE i jego monitorowanie

6 Zwiększenie liczby pracowników z odpowiednimi umiejętnościami w sektorze związanym z efektywnością energetyczną

7 Zabezpieczenie przyszłości dzięki edukacji ekologicznej

8 Optymalizacja i rozwój systemu sieci energetycznej od producenta po użytkownika końcowego pod kątem odnawialnych źródeł energii

9 Zapewnienie obywatelom UE informacji i wsparcia finansowego, które pomogą im w tworzeniu społeczności energetycznych skupiających się na efektywności energetycznej

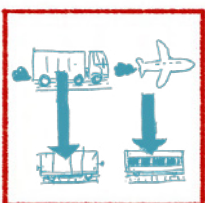
10 Budowanie energooszczędnych społeczności, aby wspierać odpowiedzialną konsumpcję i zwiększyć lokalną produkcję energii

11 Wdrożenie na szerszą skalę rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej w budynkach

12 Zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego dla podróżnych

13 Rozwinięcie najbardziej energooszczędnego transportu w całej Europie: „nie” dla tirów i samolotów pasażerskich, „tak” dla zasady „kolej przede wszystkim”

WPROWADZENIE

1. Wprowadzenie

Europejski panel obywatelski na temat efektywności energetycznej zorganizowano w pierwszej połowie 2024 r. w kontekście prac przygotowawczych do inicjatywy politycznej, którą Komisja miała przyjąć później w tym samym roku i która dotyczyła zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” ⁽¹⁾. Panel stanowił doskonałą okazję, by przedstawić Komisji poglądy i zalecenia mieszkańców UE w tej dziedzinie.

„Efektywność energetyczna” polega na zużywaniu mniejszej ilości energii do wykonania tego samego zadania, co pozwala wyeliminować marnotrawstwo energii i zmniejszyć koszty energii. Obecnie efektywność energetyczna jest istotnym elementem zrównoważonego rozwoju i kluczową strategią przeciwdziałania zmianie klimatu, zwiększania bezpieczeństwa energetycznego i wspierania wzrostu gospodarczego. Nadal stoimy jednak przed poważnymi wyzwaniami związanymi z zapewnieniem, aby efektywność energetyczna była dostępna i inkluzywna dla wszystkich sektorów i społeczności w całej Unii Europejskiej, a także bardziej skuteczna.

UE dostrzega te wyzwania i aktywnie propaguje efektywność energetyczną i wspiera państwa członkowskie w ich działaniach na rzecz intensywniejszego wdrażania. Na przykład w strategii Komisji na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu na 2025 r. określono ambitne cele, aby efektywność energetyczna stała się rzeczywistością dla wszystkich oraz aby rozpowszechnić stosowanie technologii energooszczędnych. Osiągnięcie tych celów wymaga jednak pokonania złożonych wyzwań politycznych związanych z finansowaniem, innowacjami technologicznymi, ramami regulacyjnymi i świadomością społeczną. UE odgrywa kluczową rolę w ułatwianiu współpracy i koordynacji między państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami pozwalających sprostać tym wyzwaniom i opracować skuteczne rozwiązania.

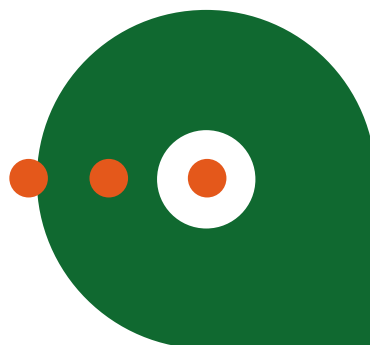
W tym kontekście Komisja zwróciła się do mieszkańców UE uczestniczących w panelu ds. efektywności energetycznej o udzielenie odpowiedzi na następujące pytanie: w jaki sposób Unia Europejska może nadać priorytet efektywności energetycznej i zapewnić obywatelom, władzom publicznym i przedsiębiorstwom korzyści z niej płynące?

Uwzględniając materiały informacyjne, wkład ekspertów i dyskusje na sesjach plenarnych i w grupach roboczych uczestnicy panelu wskazali możliwe działania polityczne i odpowiednie podmioty, które należy zaangażować na różnych szczeblach w celu zwiększenia efektywności energetycznej UE. Europejski panel obywatelski ds. efektywności energetycznej ostatecznie opracował i przyjął 13 zaleceń, które przedstawiono w całości w załączniku do tego sprawozdania.

Po zakończeniu sesji uczestników panelu poproszono o wypełnienie ankiety w ramach oceny procesu. w tym sprawozdaniu przedstawiono wyniki częściowe ankiety.

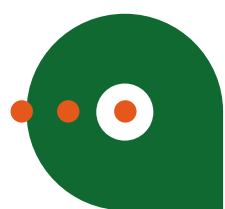
Działania następcze w związku z 13 zaleceniami zostaną szczegółowo opisane w sprawozdaniu obywatelskim, tj. oficjalnym dokumencie, który zostanie przyjęty przez kolegium komisarzy, wraz z przyszłymi inicjatywami politycznymi. Zorganizowane zostanie również wydarzenie informacyjne, aby wyjaśnić działania następcze uczestnikom panelu. w międzyczasie obecne sprawozdanie ma na celu podsumowanie głównych cech europejskiego panelu obywatelskiego i objaśnienie jego ram metodycznych, sposobu, w jaki przeprowadzono debaty, wyników trzech sesji i oceny procesu dokonanej przez obywateli.

⁽¹⁾ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_pl

RAMY METODYCZNE

2. Methodological framework

2.1. Losowy wybór i skład demograficzny panelu

Aby zapewnić sprawiedliwe, spójne i wiarygodne podejście, które jest w jak największym stopniu reprezentatywne dla różnorodności społeczeństwa europejskiego, rekrutację uczestników europejskiego panelu obywatelskiego przeprowadzono o oparciu o metody losowego wyboru.

Rekrutację przeprowadziła firma Harris Interactive metodą losowego generowania numerów telefonicznych. w panelu zgodziło się wziąć udział 228 osób, spośród których wybrano losowo 150 uczestników na podstawie różnych kryteriów (jak opisano poniżej), natomiast 50 z nich stanowiło pierwszą listę rezerwową na wypadek rezygnacji pierwotnie wybranych osób.

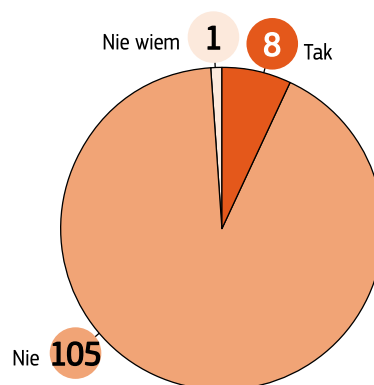
Tabela 1: Skład demograficzny panelu – kraj pochodzenia

Państwo	Docelowi uczestnicy	Faktyczni uczestnicy		
		Sesja 1	Sesja 2	Sesja 3
Austria	4	3	3	3
Belgia	5	6	6	6
Bułgaria	4	3	3	2
Chorwacja	2	3	3	3
Cypr	2	2	2	2
Czechy	5	5	4	4
Dania	3	3	3	3
Estonia	2	2	2	1
Finlandia	3	4	4	4
Francja	15	15	15	13
Niemcy	19	18	18	16
Grecja	5	5	5	5
Węgry	5	5	5	5
Irlandia	3	4	4	4
Włochy	15	15	15	15
Łotwa	2	2	2	2
Litwa	2	2	2	2
Luksemburg	2	2	2	2
Malta	2	2	2	2
Niderlandy	6	6	6	6
Polska	10	8	8	8
Portugalia	5	5	5	5
Rumunia	7	8	8	8
Słowacja	3	3	3	3
Słowenia	2	1	1	5
Hiszpania	12	12	12	12
Szwecja	5	5	5	1
Ogółem	150	149	148	142

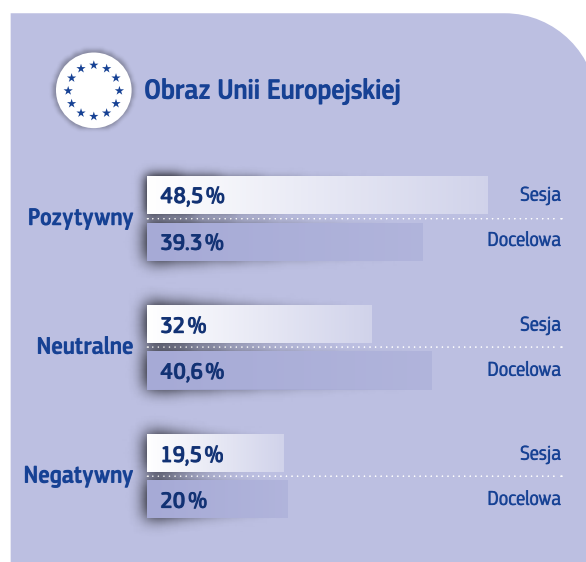
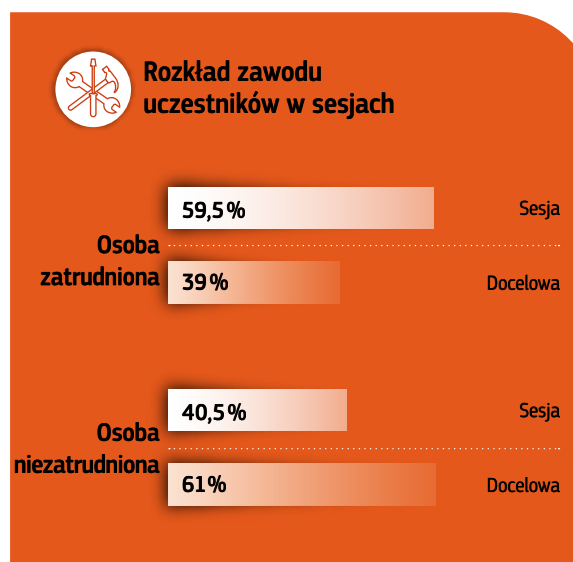
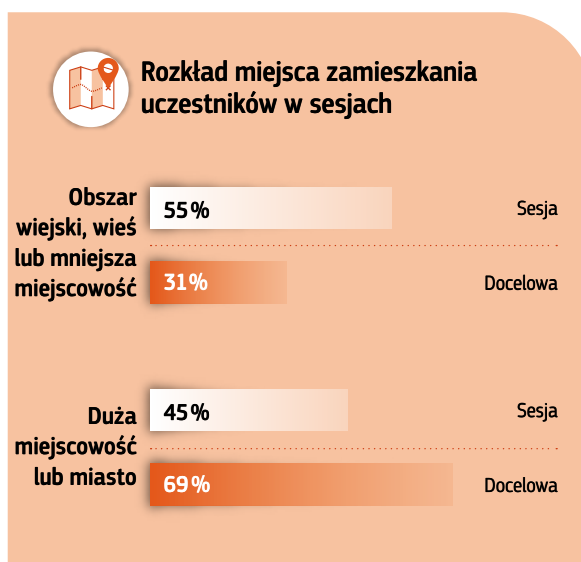
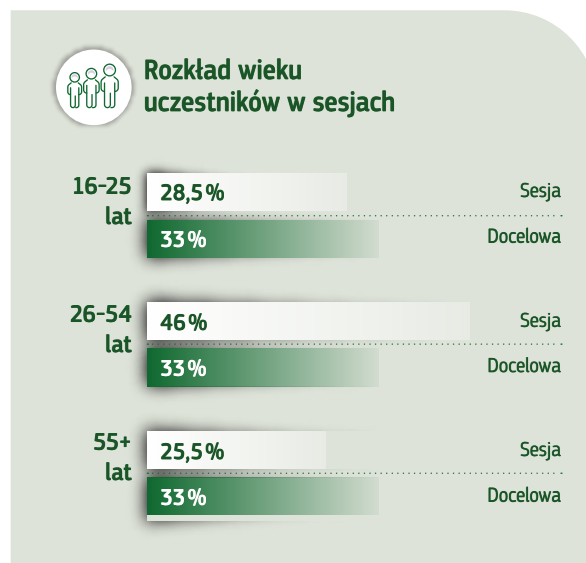
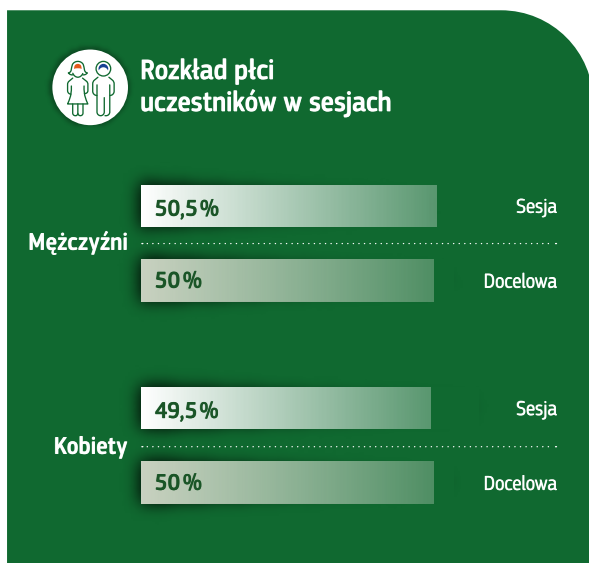
W powyższej tabeli zestawiono pożądaną liczbę uczestników z wszystkich państw członkowskich UE (limit uczestników na kraj) oraz faktyczną liczbę uczestników poszczególnych sesji. Celem było wyłonienie reprezentacji państw członkowskich proporcjonalnie do ich liczby ludności przy zapewnieniu uczestnictwa co najmniej dwóch osób z każdego kraju. Innymi słowy, dla krajów o dużej liczbie ludności, takich jak Niemcy (19 obywateli), określono wysoką liczbę uczestników, natomiast w przypadku Malty i Luksemburga zaproszono dwie osoby w oparciu o zasadę degresywnej proporcjonalności. Ogólnie rzecz biorąc, frekwencja była dobra i odzwierciedlała w dużej mierze wyznaczone wartości docelowe. w przypadku 23 z 27 państw członkowskich cele osiągnięto, a w przypadku pozostałych państw członkowskich wyniki były bardzo zbliżone do wartości docelowych. Ogółem spośród 150 wybranych osób 149 wzięło udział w co najmniej jednej sesji.

Aby panel w jak największym stopniu odzwierciedlał różnorodność ludności UE oraz aby umożliwić reprezentację grup zazwyczaj niedostatecznie reprezentowanych, docelowe limity uczestników określono zgodnie z następującymi cechami społeczno-demograficznymi (faktyczne liczby uczestników odnoszą się do 149 osób, które wzięły udział w co najmniej jednej sesji).

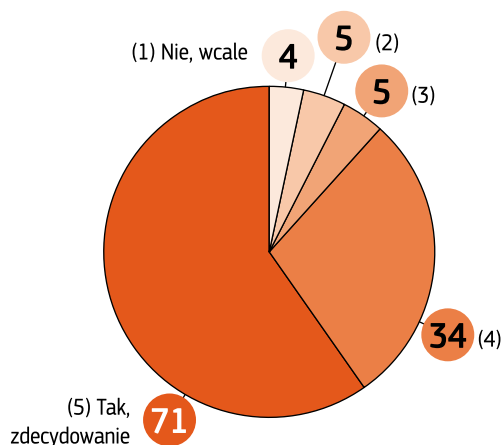
Rysunek 1: Wyniki ankiety dotyczące pytania „Czy kiedykolwiek wcześniej brali Państwo udział w procesie uczestnictwa obywateli?” (n=114)

Rysunek 2: Liczby docelowe i faktyczna liczba uczestników danej sesji według pięciu kryteriów społeczno-demograficznych

Rysunek 3: Wyniki ankiety dotyczące pytania „Czy uważają Państwo, że panel obywatelski dobrze odzwierciedla różnorodność ludności UE?” (n=119)

2.2. Przebieg panelu

Europejski panel obywatelski ds. efektywności energetycznej składał się z trzech sesji, z których każda miała inny cel i opierała się na pracach poprzedniej sesji. Założeniem było opracowanie w drodze konsensusu zestawu zaleceń, które należy przedłożyć Komisji Europejskiej.

Podczas pierwszej sesji (23–25 lutego 2024 r., na miejscu w Brukseli) uczestnikom przedstawiono omawianą kwestię, mogli poznać się nawzajem oraz zbudować poczucie wspólnoty i wzajemnego zaufania. Uczestnicy otrzymali wstępne informacje od ekspertów przedstawiające w uproszczeniu złożoność i dynamikę systemu energetycznego oraz uczestniczące w nim podmioty. Grupy robocze przedstawiły najważniejsze przeszkody, które uznały za priorytetowe, po czym każda grupa otrzymała od ekspertów informacje zwrotne na temat tych pierwszych spostrzeżeń.

Na drugiej sesji (15–17 marca 2024 r., online) uczestników zaproszono do wirtualnego centrum konferencyjnego Hyperfair. Skoncentrowano się wtedy na trzech głównych sektorach, które obywatele uznali za wymagające poprawy w zakresie efektywności energetycznej (transport, budynki i infrastruktura), oraz pracowano nad kwestiami przekrojowymi, pogłębiając analizę tematu. Głównym celem było zachęcenie uczestników do wymiany pomysłów i poglądów, określenie obszarów konsensusu i braku porozumienia oraz zidentyfikowanie obiecujących zaleceń, dzięki którym będziemy mogli zacząć zwiększać naszą efektywność energetyczną.

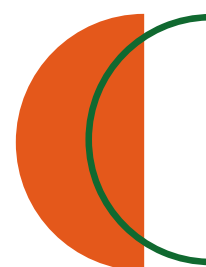
Trzecia i ostatnia sesja (12–14 kwietnia 2024 r., na miejscu w Brukseli) była poświęcona dopracowaniu zaleceń na podstawie pomysłów i spostrzeżeń uzyskanych podczas pierwszych dwóch sesji, uzupełnionych dodatkowymi opiniami podmiotów zewnętrznych. Uczestnicy opracowali ostatecznie 13 zaleceń na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej w Europie, które przekazano Komisji Europejskiej. Zalecenia przedstawiono w całości w załączniku do sprawozdania.

2.3. Metody partycypacyjne

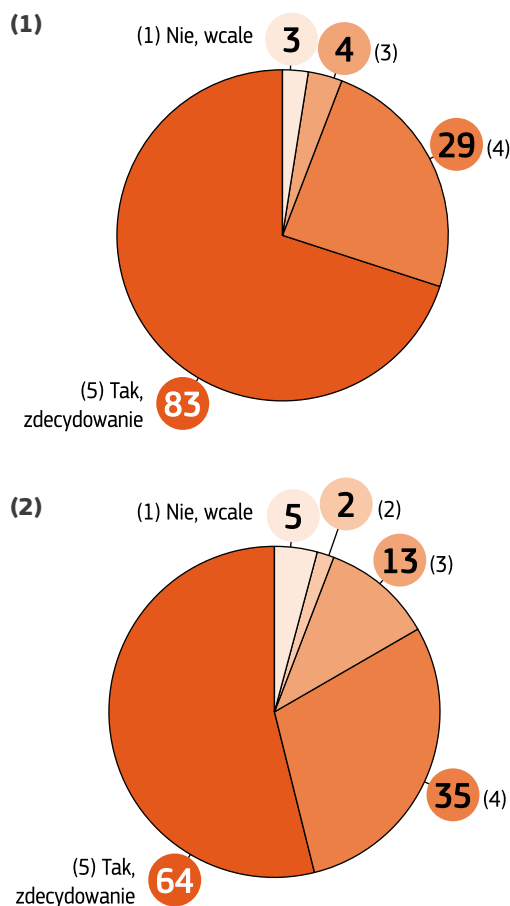
2.3.1 Od posiedzenia plenarnego do grup roboczych

Strukturę sesji zaprojektowano tak, aby zachęcić uczestników do interakcji i zapewnić, by wszystkie głosy zostały wysłuchane. Opierając się na sprawdzonej metodyce opracowanej w poprzednich europejskich panelach obywatelskich, Komisja Europejska, wspierana przez zespół ekspertów z dziedziny demokracji deliberatywnej (zwany dalej „zespołem ds. obrad”), potwierdziła, jak ważne jest oferowanie różnych formatów obrad.

Podczas sesji plenarnych uczestnicy mogli wysłuchać opinii ekspertów i przedstawić wszystkim, w 24 językach, wyniki dyskusji przeprowadzonych w grupach roboczych. z kolei w podgrupach w ramach sesji plenarnej uczestnicy mogli podzielić się swoimi spostrzeżeniami z mniejszą grupą liczącą od 50 do 75 uczestników oraz otrzymać konkretne informacje zwrotne od różnych ekspertów. Skład grup roboczych, liczących zazwyczaj 12 uczestników, pozwolił na zapewnienie wystarczającej różnorodności geograficznej, z uwzględnieniem większych i mniejszych krajów oraz maksymalnie pięciu różnych języków. Takie mniejsze grupy sprzyjały interakcji oraz pomagały obywatelom lepiej się poznać i zbudować zaufanie. Zgodnie z podstawową zasadą europejskich paneli obywatelskich wszyscy uczestnicy mogli wypowiadać się w swoim języku ojczystym, co ułatwiło tłumaczenie ustne.

Rysunek 4: Wyniki ankiety dotyczące na pytania: „Czy mieli Państwo poczucie, że byli Państwo traktowani z dużym poważaniem w dyskusjach w grupach roboczych?” (1) (n=119) i „Czy uważają Państwo ogólnie, że Państwa głos był istotny w Państwa grupie roboczej?” (2) (n=119)

2.3.2 Moderowanie i ułatwianie uczestnictwa

Troje głównych moderatorów służyło uczestnikom pomocą w trakcie wszystkich trzech sesji i kierowało dyskusjami podczas sesji plenarnych. Dostarczali oni informacji na temat ogólnego celu panelu oraz metodyki sesji, a także aspektów organizacyjnych. Główni moderatorzy ułatwiali także prowadzenie debat między prelegentami, zapewniali rzetelne i bezstronne przekazywanie wiedzy podczas dyskusji, a także koordynowali sesje pytań i odpowiedzi między ekspertami a obywatelami. Ponadto główni moderatorzy podsumowywali wszystkie wyniki na końcowym posiedzeniu plenarnym każdej sesji. Głównymi moderatorami byli:

- Julia Hoffmann (ifok),
- Antoine Vergne (Missions Publiques).

Uczestnicy pracowali w 12 grupach roboczych, a każdą grupę moderowało i wspomagało dwóch członków zespołu ds. obrad: jeden doświadczony koordynator i jeden asystent. Rolą koordynatorów było kierowanie dyskusjami w grupach roboczych, w języku ojczystym lub w języku angielskim, oraz umożliwienie sprawnego przebiegu prac przez:

- wprowadzenie przyjaznej atmosfery pełnej wzajemnego szacunku sprzyjającej zrównoważonemu zaangażowaniu wszystkich uczestników,
- dopilnowanie, aby wszyscy obywatele zostali poinformowani o całym procesie, i wspieranie ich w pracy grupowej,
- zadbanie o to, by cele sesji grup roboczych zostały zrealizowane, tzn. ułatwianie wykrywania nieporozumień i konfliktów między uczestnikami oraz zachęcanie ich do podejmowania debaty i wypracowania konsensusu,
- przestrzeganie harmonogramu, sporządzanie notatek i konsolidację wyników obrad w wielojęzycznych i wzajemnie powiązanych dokumentach roboczych,
- przyporządkowywanie wniosków składanych przez uczestników w grupach roboczych do zespołu wsparcia lub ekspertów, na przykład przez zbieranie wymagających odpowiedzi uwag lub pytań,
- udział w sesjach podsumowujących z zespołem ds. obrad.

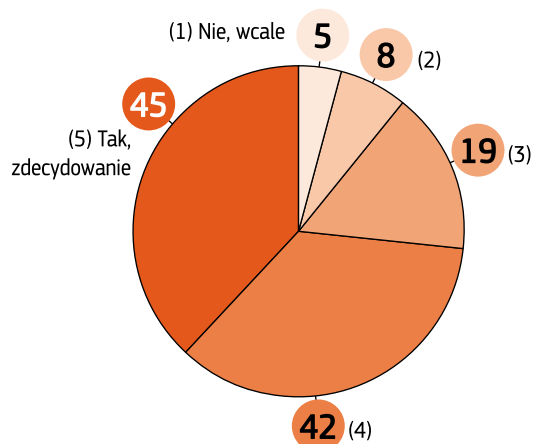
Wszyscy moderatorzy i asystenci postępowali zgodnie ze wspólnymi instrukcjami zawartymi w przewodniku dotyczącym moderacji i dokumencie wdrożeniowym (po jednym na sesję). Przed każdą sesją uczestniczyli w trzech specjalnych spotkaniach informacyjnych i szkoleniowych.

2.4. Wyniki zbiorcze

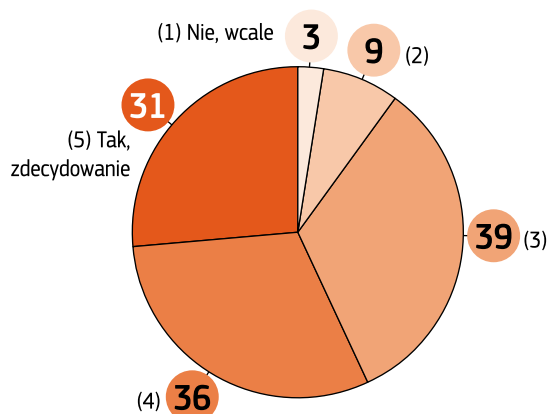
Podczas trzech sesji uczestnicy opracowali 13 zaleceń na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej w Europie. Wyniki są przedstawione w całości w załączniku do sprawozdania. Aby zapewnić lepszą przejrzystość informacji, zalecenia pogrupowano w 7 bloków tematycznych:

- Informowanie i zmiana zachowań,
- Sprawiedliwe i równe możliwości,
- Globalna rola UE i państwa członkowskie,
- Miejsca pracy i edukacja,
- Infrastruktura,
- Budynki,
- Sektor transportu.

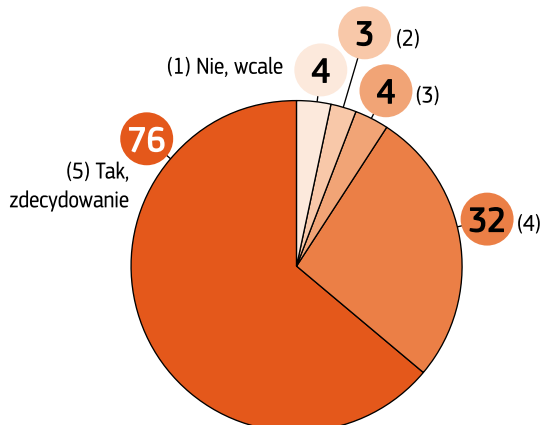
Rysunek 6: Wyniki ankiety dotyczące pytania „Czy uważają Państwo, że w ostatecznych zaleceniach panelu obywatelskiego uwzględniono punkty widzenia wszystkich członków panelu?” (n=119)

Rysunek 7: Wyniki ankiety dotyczące pytania „Czy uważają Państwo, że zalecenia panelu obywatelskiego będą miały wpływ?” (n=118)

Rysunek 5: Wyniki ankiety dotyczące pytania „Czy są Państwo ogólnie zadowoleni ze swoich doświadczeń z panelu obywatelskiego?”(n=119)

2.5. Zarządzanie i wiedza

2.5.1 Komitet Sterujący

Komitet Sterujący zaplanował, zorganizował i przeprowadził europejski panel obywatelski na temat efektywności energetycznej. Komitet spotykał się raz w tygodniu, aby decydować o sprawach merytorycznych i organizacyjnych, w tym o metodyce, logistyce i kwestiach związanych z budżetem, jednocześnie dbając o to, by proces deliberacyjny wywarł wpływ na kształtowanie polityki. W jego skład komitetu wchodził przedstawiciel Komisji Europejskiej i konsorcjum wykonawców.

Konsorcjum wykonawców współpracowało przy opracowywaniu i wdrażaniu nowej generacji europejskich paneli obywatelskich. Zgromadziło przede wszystkim ekspertów, którzy pomogli w opracowaniu i ułatwieniu procesu deliberacyjnego, wykorzystując posiadaną wiedzę fachową do conceptualizacji stojącego przed panelem zadania, ogólnego procesu partycypacyjnego i metodyki każdej sesji, a także do powołania specjalnego Komitetu Wiedzy.

2.5.2 Komitet Wiedzy

Zaangażowanie Komitetu Wiedzy, składającego się z ekspertów w dziedzinie efektywności energetycznej, zwiększyło integralność procesu deliberacyjnego, gwarantując jakość, obiektywność, różnorodność i zrozumiałość informacji przekazywanych uczestnikom. Eksperti pomogli również przeanalizować wyniki oraz zapewnić, aby przejście z jednej sesji do drugiej było zorganizowane w sposób umożliwiający osiągnięcie znaczącego postępu w obradach i uwzględnienie wkładu uczestników.

Rolą Komitetu Wiedzy było między innymi opracowanie zestawu informacji dla uczestników, współpraca z Komitetem Sterującym w zakresie informacji dotyczących polityki, identyfikacja słabych sygnałów i martwych punktów w dyskusjach, weryfikacja faktów, odpowiadanie na pytania uczestników oraz dzielenie się wiedzą fachową na temat efektywności energetycznej podczas sesji plenarnych i w podgrupach w ramach sesji plenarnej. Komitet Wiedzy zarekomendował także kilku prelegentów zewnętrznych w celu uzupełnienia swojej wiedzy podczas sesji.

Komitet Wiedzy składał się z ośmiu członków wybranych przez Komitet Sterujący na podstawie następujących kryteriów: wiedza specjalistyczna obejmująca szeroki zakres dziedzin; szerokie uznanie wiedzy fachowej i doświadczenia tych członków w odnośnej dziedzinie, zarówno wśród zainteresowanych stron, jak i innych ekspertów; umiejętność rozumienia, uznawania i przekazywania różnorodnych poglądów na odnośny temat oraz zróżnicowanie pod względem płci, narodowości i przynależności. Ponadto jeden przedstawiciel Komisji Europejskiej wniósł spostrzeżenia dotyczące polityki UE.

Członkami Komitetu Wiedzy byli:

- **Arianna Vitali Roscini** – sekretarz generalna, The Coalition for Energy Savings,
- **Camille Defard** – szefowa Jacques Delors Energy Centre,
- **Claire Roumet** – polityka UE i partnerstwa strategiczne, inicjatywa „Energy Cities”,
- **Goda Perlaviciute** – profesor nadzwyczajna ds. społecznej akceptacji zrównoważonych przemian, Uniwersytet w Groningen oraz Wytse Gorter, młodszy naukowiec ds. psychologii środowiskowej, Uniwersytet w Groningen,
- **Jan Rosenow** – dyrektor ds. programów europejskich, projekt dotyczący pomocy regulacyjnej (RAP),
- **Reinhard Six** – niezależny konsultant, ekspert ds. finansowania efektywności energetycznej,
- **Yves Marignac** – ekspert ds. energii i starszy doradca, stowarzyszenie négaWatt,
- **Claudia Canevari** – kierownik działu, Dział Efektywności Energetycznej: Polityka i Finansowanie, Dyrekcja Generalna ds. Energii, Komisja Europejska.

2.5.3 Ośrodek Wiedzy i Informacji

Utworzono Ośrodek Wiedzy i Informacji, który odpowiadał na pytania i prośby o wyjaśnienia kierowane do niego przez uczestników w trakcie obrad. Do członków Ośrodka Wiedzy i Informacji należeli eksperci z Komisji Europejskiej, których poproszono o udzielanie odpowiedzi na temat odpowiednich obszarów polityki, oraz członkowie Komitetu Wiedzy. Podczas trzech sesji europejskiego panelu obywatelskiego Ośrodek Wiedzy i Informacji odpowiedział pisemnie na ponad 40 pytań zadanych przez obywateli i opracował pisemny briefing na potrzeby trzeciej sesji. Członkowie Ośrodka Wiedzy i Informacji wyjaśniali także kwestie związane z opracowywaniem zaleceń podczas krótkich wystąpień na forum dwunastu grup roboczych.

2.5.4 Prelegenci

Oprócz członków Komitetu Wiedzy do przedstawienia różnych stanowisk i doświadczeń w odniesieniu do kwestii związanych z energią oraz udzielenia odpowiedzi na pytania uczestników zaproszono zainteresowane strony i ekspertów Komitetu ds. Wiedzy zadbał, aby wiedza przedstawiana obywatelom była wyważona, odpowiadała na prośby i potrzeby obywateli oraz była wystarczająco reprezentatywna pod względem głównych stanowisk decydentów politycznych i zainteresowanych stron w UE. Poniżej wymieniono wszystkich prelegentów.

Tabela 2: Lista prelegentów podczas trzech sesji

	Imiona i nazwiska oraz przynależność	S1	S2	S3
Komisja Europejska	Maroš Šefčovič , wiceprzewodniczący wykonawczy Komisji Europejskiej do spraw Europejskiego Zielonego Ładu, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej do spraw stosunków międzyinstytucjonalnych			x
	Colin Scicluna , szef gabinetu, Gabinet wiceprzewodniczącej Dubravki Šuicy	x		x
	Ditte Juul-Jørgensen , dyrektor generalna, Dyrekcja Generalna ds. Energii	x		
	Dana Spinant , dyrektor generalna, Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej	x		x
	Julia Mechthild Wörsdörfer , zastępczyni dyrektora generalnej, Koordynacja sprawiedliwej i zielonej transformacji energetycznej, Dyrekcja Generalna ds. Energii		x	
	Richard Kuehnle , dyrektor ds. przedstawicielstw i komunikacji w państwach członkowskich, Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej	x		x
	Paula Pinho , dyrektor ds. sprawiedliwej transformacji, konsumentów, efektywności energetycznej i innowacji, Dyrekcja Generalna ds. Energii	x		x
	Pierre Schellekens , dyrektor ds. strategii i koordynacji polityki energetycznej, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
	Claudia Canevari , kierownik działu Efektywność energetyczna: polityka i finansowanie, Dyrekcja Generalna ds. Energii	x	x	
	Joachim Ott , kierownik działu Dialogi Obywatelskie, Dyrekcja Generalna ds. Zawiadomienie	x	x	
	Robert Nuij , zastępca kierownika działu Efektywność energetyczna: polityka i finansowanie, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
	Gaëtane Ricard-Nihoul , zastępczyni kierownika działu Dialogi Obywatelskie, Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej	x		
	Achilles Hannoset , pracownik merytoryczny, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
	Rados Horacek , pracownik merytoryczny, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
	Veronika Jirickova , pracownik merytoryczny, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
	Madis Laaniste , pracownik merytoryczny, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
	Edyta Nowak , pracownik merytoryczny, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
	Margot Pinault , pracownik merytoryczny, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
	Thibault Roy , pracownik merytoryczny, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
	Eduardo Soares , pracownik merytoryczny, Dyrekcja Generalna ds. Energii			x
Prelegenci zewnętrzni	Camille Defard , szefowa Jacques Delors Energy Centre	x	x	x
	Dorin Hell , były uczestnik Konferencji w sprawie przyszłości Europy	x		
	Victor Laymand , make.org		x	
	Yves Marignac , ekspert ds. energii i starszy doradca, stowarzyszenie négaWatt	x	x	
	Hendrik Nahr , make.org			x
	Jan Rosenow , dyrektor ds. programów europejskich, Regulatory Assistance Project (RAP)	x		x
	Claire Roumet , polityka UE i partnerstwa strategiczne, inicjatywa „Energy Cities”	x		x
	Reinhard Six , niezależny konsultant, ekspert ds. finansowania efektywności energetycznej	x	x	x
	Linda Steg , profesor psychologii środowiskowej, Uniwersytet w Groningen		x	
	Arianna Vitali Roscini , sekretarz generalna, The Coalition for Energy Savings	x	x	x

2.6. Obserwatorzy

Prace panelu obywatelskiego mogła śledzić pewna liczba obserwatorów. Miało to na celu zagwarantowanie przejrzystości i widoczności tego innowacyjnego formatu demokratycznego, przy jednoczesnym zachowaniu bezpiecznej przestrzeni dla uczestników, co ma zasadnicze znaczenie dla wiarygodnego środowiska debaty. Obserwatorzy mogli uczestniczyć w dyskusjach podczas sesji plenarnych i sesji grup roboczych i śledzić przebieg tych dyskusji. w każdej sesji grupy roboczej mogło uczestniczyć maksymalnie trzech obserwatorów.

Partnerzy i instytucje organizujące oddelegowały również obserwatorów wewnętrznych (np. pracowników Komisji Europejskiej lub innych instytucji i organów UE). Wśród obserwatorów zewnętrznych znaleźli się naukowcy (ze szkół wyższych lub ośrodków analitycznych), podmioty społeczeństwa obywatelskiego i inne zainteresowane strony. Za zgodą zainteresowanych uczestników obserwatorzy zewnętrzni mogli przeprowadzać z nimi rozmowy wyłącznie w celach badawczych, o ile nie utrudniało to przebiegu panelu.

SZERSZE ZAANGAŻOWANIE

3. Szersze zaangażowanie

3.1. Portal Aktywności Obywatelskiej

Portal Aktywności Obywatelskiej jest narzędziem internetowym, które umożliwia ogółowi społeczeństwa wypowiadanie się w kwestiach poruszanych przez członków europejskiego panelu obywatelskiego. Narzędzie to wprowadzono w celu zwiększenia uczestnictwa mieszkańców UE w danej dziedzinie oraz zapewnienia wkładu w prace panelu i stosowne przyszłe polityki. Platforma bazuje na otwartym oprogramowaniu Decidim i zachęca mieszkańców UE do zgłaszania uwag przedstawiających ich pomysły i rozwiązania we wszystkich 24 językach UE. Ponadto platforma ułatwia prowadzenie interaktywnych dyskusji dzięki funkcji dodawania komentarzy, za pomocą których użytkownicy mogą kontaktować się ze sobą nawzajem w sprawie ich propozycji, przekazywać informacje zwrotne i wspólnie pracować nad pomysłami.

9 lutego 2024 r. Komisja Europejska rozpoczęła debatę internetową na temat efektywności energetycznej ⁽²⁾. Podczas sesji europejski panel obywatelski mógł zapoznać się z głównymi uwagami przekazanymi za pośrednictwem platformy. Użytkownicy platformy podzielili się spostrzeżeniami na temat różnych aspektów, takich jak podnoszenie świadomości, modernizacja energetyczna, mobilność, odnawialne źródła energii lub inicjatywy na rzecz oszczędności energii w całej UE ⁽³⁾. Udział szerszego grona mieszkańców UE za pośrednictwem platformy pomógł przedstawić w dyskusjach inne punkty widzenia, inspirując i ugruntowując prace w ramach panelu. Wszystkie uwagi przekazane na platformie uwzględniono w dyskusjach panelu i wzięto pod uwagę przy opracowywaniu przyszłych polityk.

3.2. Zawiadomienie

Strategia komunikacyjna europejskiego panelu obywatelskiego na temat efektywności energetycznej została opracowana w celu zwiększenia świadomości i zaangażowania przez zastosowanie wieloaspektowego podejścia łączącego kampanie medialne, działania informacyjne influencerów i dziennikarzy, bezpośrednie działania informacyjne podczas wydarzeń oraz produkcję filmu dokumentalnego.

Kampanie w mediach społecznościowych były ukierunkowane na zachęcanie do odwiedzenia Portalu Aktywności Obywatelskiej (CEP), a także na podnoszenie świadomości społecznej na temat trwających sesji panelowych. Do influencerów i dziennikarzy zwrócono się o tworzenie i udostępnianie treści w celu zwiększenia zasięgu kampanii oraz zapewnienia większego zaangażowania społeczeństwa w prace panelu.

Głównym elementem strategii komunikacyjnej był film dokumentalny, którego celem było przekazanie indywidualnej i interesującej narracji na temat działań europejskiego panelu obywatelskiego.

⁽²⁾ Portal Aktywności Obywatelskiej jest dostępny [tutaj](#).

⁽³⁾ Sprawozdanie końcowe można znaleźć [tutaj](#).

ZALECENIA OBYWATELI

4. Zalecenia obywateli

4.1. 13 zaleceń na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej w Europie

Informowanie i zmiana zachowań – zalecenie 1

Zalecenie 1: Zachęcanie konsumentów do oszczędzania energii

Zalecamy, by informacje przekazywane konsumentom były bardziej dostępne, przejrzyste i użyteczne, co umożliwi gospodarstwom domowym i organizacjom większe oszczędzanie energii. w związku z tym zalecamy:

utworzenie portalu internetowego z funkcją samokontroli, który pomoże konsumentom ocenić potrzeby związane z transportem czy renowacją oraz zaoferuje wskazówki dotyczące oszczędzania. Portal zapewni pakiet rozwiązań, obejmujący kolejne kroki i dane kontaktowe oraz informacje na temat sieci fizycznych punktów kompleksowej obsługi na szczeblu gminnym (urzędy miasta, biblioteki), w których do niezależnych ekspertów można zwrócić się o wsparcie dotyczące kolejnych działań. w sieci tej nie należy wprowadzać dyskryminacji między obszarami wiejskimi/miejskimi ani między grupami społecznymi. Punkt kompleksowej obsługi powinien zapewniać doradztwo w kwestiach prawnych, finansowych, technicznych i dotyczących lokalnych usługodawców. Podmioty lokalne zachęca się do rozpowszechniania wiedzy na temat tej usługi, a także stosowania na produktach bardziej przystępnych etykiet energetycznych, zrozumiałych dla wszystkich oraz zawierających informacje na temat trwałości produktów i odniesienie do sieci kompleksowej obsługi.

Uzasadnienie:

Zalecenie to jest ważne, ponieważ właściwe decyzje można podjąć tylko wówczas, gdy dysponujemy odpowiednimi informacjami, na których możemy opierać nasze działania. Informacje te muszą być zrozumiałe i dostępne dla wszystkich. Chociaż dostępnych jest już wiele informacji, często nie wszyscy o nich wiedzą i nie są zrozumiałe dla wszystkich. Konsumentom powinni być świadomi swojego zużycia energii i znać dotyczące ich dane, dostępne dla nich opcje i koszty poszczególnych opcji oraz wiedzieć o dostępnych usługach i wsparciu, które pomoże im lepiej oszczędzać energię.

Sprawiedliwe i równe możliwości – zalecenie 2

Zalecenie 2: Zapewnienie sprawiedliwego dostępu do finansowania renowacji, które poprawiają efektywność energetyczną domów

Zalecamy wprowadzenie korzystniejszego systemu podatkowego dla właścicieli małych nieruchomości, tak aby najemców nie postrzegano jako przeszkody w renowacji domów. Należy to osiągnąć poprzez ulgi podatkowe od robocizny i materiałów zależne od dochodów obywateli. Największą pomoc powinny otrzymać osoby o najniższych dochodach. Mechanizmy dofinansowania należy udostępnić przed rozpoczęciem prac lub zapewnić finansowanie w ratach w miarę postępu prac renowacyjnych. Rządy powinny inwestować w mieszkania socjalne, w których wykorzystuje się energooszczędne i zrównoważone materiały. Dochody z podatku od emisji dwutlenku węgla należy przeznaczyć częściowo na efektywność energetyczną (w tym na prace renowacyjne). Należy odpowiednio opodatkować korporacje wielonarodowe, które generują więcej zanieczyszczeń. Banki powinny ułatwiać dostęp do kredytów na renowację energetyczną, ze stopą procentową dostosowaną do dochodu.

Uzasadnienie:

Sprawiedliwość społeczna oznacza równy dostęp do energii i mieszkań. Obecnie obserwujemy niedopuszczalne sytuacje: niektóre osoby doświadczają głębokiego ubóstwa energetycznego, a drobni właściciele należący do klasy średniej nie korzystają z pomocy i dopłat na renowację własnych domów lub wynajmowanych przez siebie nieruchomości. Najemcy mają poczucie, że zmiana nie jest możliwa. Uważamy za niedopuszczalne, że wysiłki w tym zakresie nie są sprawiedliwie rozdzielone i że dla niektórych osób życie w komforcie cieplnym jest niedostępne.

Dzięki sprawiedliwemu dostępowi efektywność energetyczna stanie się bardziej przystępna cenowo dla wszystkich i w ten sposób przyczyni się do wspólnej walki ze zmianą klimatu.

Globalna rola UE i państwa członkowskie – zalecenia 3–5

Zalecenie 3: Zwiększenie niezależności i efektywności energetycznej i dawanie przykładu światu

Zalecamy, aby Unia Europejska inwestowała w badania i rozwój w dziedzinie nowych technologii energetycznych, w tym odnawialnych źródeł energii, w celu osiągnięcia większej efektywności energetycznej. Dotyczy to obszarów:

1. produkcji energii (wodór, synteza jądrowa itp.);
2. magazynowania energii (baterie);
3. przesyłu energii oraz
4. ograniczenia zużycia energii.

Zalecamy również, by UE propagowała wykorzystanie występujących w poszczególnych krajach przewag konkurencyjnych w zakresie produkcji energii, a jednocześnie ułatwiała wymianę najlepszych praktyk i wiedzy między państwami członkowskimi.

Ponadto zalecamy priorytetowe traktowanie działań zgodnych z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim”, które w największym stopniu przyczyniają się do niezależności energetycznej.

Uzasadnienie:

Z politycznego punktu widzenia zalecenie to jest ważne, ponieważ chroni Europę i jej obywateli przed potencjalnymi kryzysami geopolitycznymi. Pomaga również chronić europejskie wartości i demokrację, gdyż umożliwia UE zaprzestanie współpracy ze skorumpowanymi rządami. Jednocześnie może pomóc w przyspieszeniu procesu legislacyjnego w UE, ponieważ Europa zyskałaby większą swobodę ustalania własnych norm. Wymiana wiedzy między państwami członkowskimi przyczyniłaby się również do poprawy stosunków między nimi. Pod względem społeczno-gospodarczym wzrosłaby konkurencyjność UE i możliwe byłoby przekierowanie pieniędzy wydawanych na import 61 proc. energii (dane z 2019) na inwestycje wewnętrzne, które generują większą wartość dla UE i jej obywateli. Ograniczenie importu energii z państw trzecich pozwoliłoby również zmniejszyć zagrożenie stwarzane przez wahania cen i zawirowania na światowych rynkach energii, a także stworzyłoby większą liczbę miejsc pracy w UE.

Pod względem środowiskowym mogłoby to prowadzić do mniejszego zużycia energii, ekologicznego wzrostu gospodarczego i neutralności klimatycznej, a wszystkie te aspekty są powiązane z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim” i zobowiązaniami UE dotyczącymi zrównoważonego rozwoju.

Zalecenie 4: Osiąganie celów efektywności energetycznej przez poprawę zdolności wszystkich zainteresowanych do działania

Zalecamy, by UE promowała środki wsparcia na rzecz wdrażania norm efektywności energetycznej, bezpośrednio

lub poprzez wyraźne zachęty dla państw członkowskich. Pomoże to zapewnić sprawiedliwy podział wysiłków między osobami fizycznymi i przedsiębiorstwami, a także między regionami, tak aby nikt nie został pominięty.

Najważniejsze zasady:

- rozwijanie kultury efektywności energetycznej poprzez lepsze informowanie, co pomoże nam zużywać mniej energii oraz korzystać z energii z lepszych źródeł,
- zachęty warunkowe, pomoc przedsiębiorstwom w uwzględnianiu efektywności energetycznej w produkcji, dystrybucji i sprzedaży, a zarazem zadbanie, by nie osłabiać MŚP,
- zagwarantowanie minimalnej ilości energii zapewniającej godne warunki życia i przeznaczenie znacznej części pomocy dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (np. kredyty o ujemnym oprocentowaniu). Celem jest zmniejszanie nierówności społecznych, a nie ich utrwalanie,
- zapewnienie zachęt dla wszystkich osób fizycznych, ale w sposób odwrotnie proporcjonalny do ich dochodów, w szczególności poprzez progresywne ustalanie cen energii i uzależnienie ich od źródeł energii.

Uzasadnienie:

Zalecenie to jest ważne, ponieważ mimo że istnieją normy efektywności energetycznej, ich dostępność i wdrażanie pozostają ograniczone. Obecnie w skali europejskiej stosuje się wiele norm efektywności energetycznej (budowa i renowacja budynków, ekoprojekt produktów i urządzeń, walka ze sztucznym skracaniem cyklu życia produktów, prawo do naprawy itp.).

Są one ambitne i pomagają rynkowi ewoluować, ale ich wdrażanie różni się w poszczególnych państwach członkowskich. W normach tych określono wymogi techniczne, które mają skutki finansowe, mogą wykluczać niektóre grupy (nie każdy może pozwolić sobie na renowację energetyczną domu lub kupno najbardziej energooszczędnych urządzeń gospodarstwa domowego) bądź prowadzić do sytuacji nieuczciwej konkurencji (między przedsiębiorstwami europejskimi, które przestrzegają tych norm w swoich procesach produkcyjnych, a przedsiębiorstwami spoza Unii Europejskiej).

Efektywność energetyczna nie powinna być luksusem ani opcją, z której niektórzy mogą zrezygnować. UE może odegrać ważną rolę w zapewnieniu, by efektywność energetyczna poprawiała codzienne życie obywateli, zwłaszcza w gospodarstwach domowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Zdajemy sobie sprawę, że niektóre władze lokalne i organy administracji mogą odegrać istotną rolę, dając przykład i stymulując rozwój rynku.

Mamy świadomość, że niektóre elementy naszego zalecenia nie zależą wyłącznie od Unii Europejskiej i wymagają znacznego dostosowania do przepisów państw członkowskich. Ale panel obywatelski to właściwe forum dla śmiałych opinii, czyż nie?

Zalecenie 5: Zarządzanie wdrażaniem dyrektyw UE i monitorowanie go

Zalecamy, by UE dopilnowała wdrażania w państwach członkowskich dyrektyw w sprawie efektywności energetycznej, ponieważ obecnie ich wdrażanie jest zróżnicowane. Aspektami, które wymagają poprawy, są informowanie, finansowanie i sankcje.

Informacje muszą być dostępne i dostosowane do odbiorców – np. kierowane do młodzieży za pośrednictwem mediów społecznościowych lub do osób starszych za pośrednictwem telewizji – oraz łatwo zauważalne w przestrzeni publicznej.

UE powinna finansować jedynie państwa członkowskie spełniające wymogi, odpowiednio do osiąganych przez nie wymiernych postępów. Finansowanie powinno być sprawiedliwe, proporcjonalne i uczciwe oraz powinno uwzględniać zróżnicowane zdolności państw członkowskich.

Istnieją już mechanizmy sankcji i Komisja może wносить do sądu sprawy przeciwko rządowi państw członkowskich, które nie przestrzegają przepisów.

Aby zwiększyć przejrzystość, należy ustalić ranking państw członkowskich według podejmowanych przez nie wysiłków wdrożeniowych. Ponadto UE powinna zachęcać rządy krajowe do ustanowienia systemu umożliwiającego obywatelom zgłaszanie marnotrawstwa energii, a władzom lokalnym podejmowanie odpowiednich działań.

Uzasadnienie:

Zalecenie to jest ważne, ponieważ zapewnienie wdrażania dyrektyw we wszystkich krajach miałooby wpływ na wszystkich obywateli UE, a nawet pozwoliłoby im wносить bezpośredni wkład w proces monitorowania.

Ponadto większa harmonizacja między państwami członkowskimi ułatwi w przyszłości podejmowanie decyzji w sprawie nowych środków. w szczególności w odniesieniu do informacji znalezienie nowych sposobów zaangażowania różnych grup ludności mogłoby poprawić rozliczalność zarówno UE, jak i rządów krajowych.

Jedynie dzięki skutecznemu wdrożeniu na szczeblu państw członkowskich transformację w sektorze energetycznym i poprawę efektywności energetycznej można osiągnąć z niezbędną szybkością i skutecznością. Jeżeli w każdym państwie członkowskim spełnione zostaną normy efektywności energetycznej, większa liczba obywateli UE będzie mogła czerpać liczne korzyści, które taka efektywność oferuje.

Miejsca pracy i edukacja – zalecenia 6 i 7

Zalecenie 6: Zwiększenie liczby wykwalifikowanych pracowników w UE w sektorze związanym z efektywnością energetyczną

Zalecamy zwiększenie liczby szkoleń w zawodach związanych z efektywnością energetyczną. UE może wprowadzić następujące środki:

1. Państwa członkowskie mogą zapewnić dofinansowanie dla osób podejmujących szkolenie pozwalające na zdobycie odpowiednich kwalifikacji w zawodach związanych z ekologią. Państwo powinno zachęcać pracownika, aby przez pewien czas po szkoleniu pozostał i pracował w kraju.
2. UE może wspierać krótkoterminowe programy wymiany lub rotacji w dziedzinie efektywności energetycznej (wykwalifikowanych i w trakcie szkolenia), takie jak ERASMUS dla studentów i pracowników.
3. Do czasu rozwiązania problemu braku pracowników z odpowiednimi umiejętnościami w zakresie efektywności energetycznej należy wydawać wizy wykwalifikowanym pracownikom spoza UE, aby mogli podejmować pracę w tym państwie członkowskim, które wydało wizę.

Uzasadnienie:

Zalecenie to jest ważne, ponieważ dostępność pracowników z odpowiednimi umiejętnościami na wszystkich poziomach wdrażania efektywności energetycznej ma kluczowe znaczenie dla pomyślnego wprowadzenia w życie wszystkich pozostałych zaleceń europejskiego panelu obywatelskiego. Bez wykwalifikowanych pracowników państwa członkowskie nie mogą liczyć na osiągnięcie celów efektywności energetycznej. Proponujemy trzy środki, z których każdy odpowiada na inną potrzebę związaną z kwalifikacjami pracowników i rynkiem pracy.

Środek 1: Środek ten jest skierowany do osób, które chcą podnieść lub zdobyć kwalifikacje w dziedzinach związanych z efektywnością energetyczną. Rządy

krajowe, przez zapewnianie dopłat, mogą zwiększyć dostępność szkoleń dla wszystkich, zwłaszcza dla osób z uboższych grup społecznych, które w przeciwnym razie nie znalazłyby czasu na podnoszenie lub zmianę kwalifikacji. Proponujemy jednak również, aby państwa członkowskie uwzględniły ryzyko drenażu mózgów (wyjazdu pracowników za granicę w poszukiwaniu wyższego wynagrodzenia). Należy zachęcać pracowników korzystających z dofinansowywanych szkoleń, aby wykorzystywali jednak nabywane umiejętności w kraju, który zainwestował w szkolenie. Dostępne finansowanie zwiększyłoby atrakcyjność kursów, co mogłoby doprowadzić do zwiększenia liczby osób poszukujących pracy w tej dziedzinie. Oznacza to większą liczbę ekspertów, którzy mogą planować, realizować i kontrolować inwestycje związane z efektywnością energetyczną.

Środek 2: Jest to zachęta dla państw członkowskich do dzielenia się wykwalifikowaną siłą roboczą w ramach projektów krótkoterminowych oraz do zapewnienia państwom członkowskim, które nie dysponują specjalistami, możliwości opracowywania inicjatyw na rzecz efektywności energetycznej. Może to doprowadzić do transgranicznej wymiany informacji i umiejętności, poprzez którą można promować umiejętności ekologiczne.

Środek 3: Dostrzegamy, że nie we wszystkich dziedzinach wymagających odpowiednich umiejętności możliwe jest szybkie znalezienie miejscowych pracowników. Stworzenie w Europie rynku wykwalifikowanych pracowników potrwa, a tymczasem warto byłoby znaleźć sposoby zachęcania do przyjazdu osób posiadających niezbędne kwalifikacje spoza UE.

Podsumowując, podstawowym warunkiem wprowadzenia zmian na rzecz większej efektywności energetycznej jest dostępność pracowników z odpowiednimi umiejętnościami.

Zalecenie 7: Zabezpieczenie przyszłości dzięki edukacji ekologicznej

Zalecamy rozszerzenie edukacji w dziedzinie ekologii i efektywności energetycznej. Można to osiągnąć przez wprowadzenie następujących środków:

1. Europejskie świadectwo efektywności energetycznej, wzorowane na międzynarodowym komputerowym „prawie jazdy” (ICDL), mające na celu promowanie wiedzy na temat efektywności energetycznej na poziomie podstawowym.
2. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby co roku kursy z zakresu efektywności energetycznej kończyła określona liczba osób z umiejętnościami ekologicznymi, dzięki czemu wzrośnie liczba wykwalifikowanych pracowników w danym kraju. Koncepcję tę przyjęto w latach minionych w odniesieniu do studentów uczelni wyższych.
3. UE powinna wprowadzić kampanie uświadamiające organizowane w celu podkreślenia wartości pracowników z umiejętnościami ekologicznymi i pokazania, że są one związane z miejscami pracy przyszłości. Kampanie takie można kierować w szczególności do młodych ludzi, aby pokazać im,

że praca fizyczna może być równie atrakcyjna jak praca biurowa.

Uzasadnienie:

Wysokiej jakości edukacja jest podstawą każdej istotnej zmiany. Proponujemy trzy środki, z których każdy odpowiada na inną potrzebę związaną z edukacją: brak ogólnej wiedzy na temat efektywności energetycznej, brak zainteresowania młodych ludzi szkoleniami zawodowymi niezbędnymi do realizacji inicjatyw na rzecz efektywności energetycznej oraz zmiana sposobu postrzegania dróg kariery zawodowej niezbędnych do wspierania transformacji energetycznej, aby zwiększyć ich atrakcyjność.

Po pierwsze, grupa zgadza się, że ogólnie potrzebna jest większa wiedza na temat efektywności energetycznej. Wiedza obniża bariery i ułatwia wybory dotyczące efektywności energetycznej na szczeblu indywidualnym i krajowym. Może być przekazywana jako przedmiot nauki szkolnej, wymaganego kursu zawodowego lub kursu uniwersyteckiego. Ogólnie rzecz biorąc, zalecamy powiązanie kursu z zachętą na każdym poziomie, na którym można w nim uczestniczyć.

Po drugie, w przeszłości zastosowanie europejskich celów uniwersyteckich pokazało, że cele europejskie zachęcają państwa członkowskie do zwrócenia większej uwagi na określone obszary edukacji. Takie cele dotyczące szkoleń w dziedzinie efektywności energetycznej doprowadzą ostatecznie do wzrostu liczby osób wybierających szkolenia zawodowe. Innymi słowy, wyznaczając cele dla państw członkowskich, UE stymuluje je do zwiększenia liczby osób zainteresowanych obszarami związanymi z efektywnością energetyczną. W ten sposób rządy są bezpośrednio odpowiedzialne za rozwój wykwalifikowanej siły roboczej.

Ponadto zalecenie to jest ważne, gdyż należy zmienić sposób postrzegania pracy fizycznej i technicznej. w kampaniach można prezentować poszczególne dziedziny pracy i pokazywać, że praca fizyczna ma kluczowe znaczenie, daje dobre perspektywy na przyszłość i nie musi być mniej interesująca niż praca w biurze.

Infrastruktura – Zalecenia 8–10

Zalecenie 8: Optymalizowanie i rozwijanie systemu sieci energetycznych od producenta po użytkownika końcowego, aby promować odnawialne źródła energii

Zalecamy, aby KE nadała priorytetowe znaczenie optymalizacji sieci poprzez:

1. Poprawę bezpieczeństwa energetycznego i niezawodności dostaw energii w drodze inwestycji w odnawialne źródła energii, badań nad magazynowaniem energii i wdrożenia inteligentnego zarządzania.
2. Opracowanie planu inwestycyjnego zawierającego wytyczne dla państw członkowskich dotyczące usprawnienia sieci energetycznych na szczeblu lokalnym i transgranicznym.

3. Rozwijanie sieci energetycznych z uwzględnieniem możliwości i korzyści związanych z centralizacją i decentralizacją. Wariant najbardziej energooszczędny powinien być wdrażany odpowiednio dla każdego przypadku.
4. Wdrażanie mechanizmów monitorujących odpowiednie wykorzystanie finansowania i egzekwowanie przepisów UE, tak aby użytkownik końcowy mógł w pełni czerpać korzyści z inwestycji, a przedsiębiorstwa były w stanie przestrzegać przepisów.
5. Zachęcanie państw członkowskich do udzielenia pomocy obywatelom w korzystaniu z inteligentnych liczników i źródeł charakteryzujących się wyższą efektywnością energetyczną, a także do wdrażania zachęt finansowych dla dostawców i konsumentów do stosowania praktyk podnoszących efektywność energetyczną; rozważenie możliwości stworzenia dla obywateli ram magazynowania i produkcji energii.

Uzasadnienie:

Zalecenie to jest ważne, ponieważ optymalizacja sieci energetycznej, aby mogła przyjmować energię ze źródeł odnawialnych, przynosi liczne korzyści zarówno producentom, jak i użytkownikom końcowym. Optymalizacja systemów sieciowych zwiększa efektywność energetyczną i sprzyja wyborowi odnawialnych źródeł energii. Dzięki temu podejściu zapewnia się efektywność transportu, magazynowania i wykorzystania energii. Ponadto rozwój sieci energetycznych sprzyja utrzymaniu stabilnych cen energii, zachęca do korzystania z inteligentnych urządzeń i usprawnia dostarczanie energii.

Konsumenci i dostawcy czerpią korzyści z optymalizacji i rozwoju sieci energetycznych dzięki inteligentnym systemom zarządzania. Konsumenci mogą uzyskać dostęp do przydatnych informacji na temat zużycia energii, dostawcy mogą lepiej monitorować popyt i efektywność produkcji, a systemy magazynowania mogą uzupełniać proces modernizacji.

Optymalizacja sieci, przez zachęcanie do efektywności energetycznej i minimalizowanie strat energii, nie tylko obniża koszty, ale również sprzyja zrównoważeniu środowiskowemu. Wzmocnienie pozycji konsumentów i włączenie ich do systemu energetycznego pomaga wyrównać warunki działania i zmniejszyć wpływ korporacji. Reorientacja naszego sposobu myślenia na efektywność energetyczną jest niezbędna do jej powszechnego wdrożenia i do zainteresowania nią obywateli.

Ponadto modernizacja sieci jest zgodna z celami UE w zakresie redukcji emisji, przeciwdziałania zmianie klimatu i dekarbonizacji sektora energetycznego. Jeżeli zastosujemy to podejście, będziemy produkować więcej energii, osiągniemy większą efektywność w Europie i ograniczymy swoją zależność od źródeł zagranicznych. Ponadto ten nowy sektor stworzy nowe możliwości zatrudnienia i poprawi pozycję UE jako globalnego podmiotu w bardziej sprawiedliwym systemie energetycznym.

Zalecenie 9: Zapewnienie obywatelom UE informacji i wsparcia finansowego, które pomogą im w tworzeniu społeczności energetycznych skupiających się na efektywności energetycznej

Zalecamy:

1. Zachęcanie do informowania o efektywności energetycznej i do zwiększania widoczności obecnych społeczności energetycznych. w szczególności można zapewnić, aby informacje na temat społeczności energetycznych były zrozumiałe i dostępne dla wszystkich obywateli UE, lub udostępniać dobre praktyki dotyczące społeczności energetycznych w UE.
2. Wycenę ekonomiczną oszczędności energii uzyskanych dzięki rozwojowi efektywnych społeczności energetycznych. Dokładniej rzecz ujmując, możemy opracować obecnie nieistniejące mechanizmy lub system świadectw efektywności energetycznej.
3. Pomoc lokalnym władzom publicznym w finansowym wspieraniu rozwoju inicjatyw społeczności efektywnych energetycznie. w szczególności mogłyby one wykorzystywać środki pochodzące bezpośrednio z UE (np. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).
4. Po uruchomieniu tych społeczności priorytetem byłoby uczynienie efektywności energetycznej ich zasadą przewodnią. w szczególności można izolować budynki, wprowadzać nowe technologie i rozwijać gminne systemy ogrzewania i chłodzenia.

Uzasadnienie:

Zalecenie to jest ważne, ponieważ społeczność energetyczna opiera się na inicjatywach obywatelskich lub lokalnych. Brak dokładnych informacji na temat funkcjonowania i finansowania społeczności energetycznych może jednak zniechęcać niektórych obywateli do ich rozwijania. Ponadto istniejące społeczności energetyczne nie są w rzeczywistości efektywne, a warunki geograficzne i sytuacja finansowa państw członkowskich UE niekiedy bardzo się różnią. w związku z tym musimy zapewnić wszystkim dostęp do odpowiednich informacji, a także zacieśnić współpracę między państwami członkowskimi, z myślą o rozwoju społeczności efektywnych energetycznie.

Jedną z zasad efektywnej społeczności energetycznej jest unikanie marnotrawstwa energii. Obecnie brak dystrybutorów energii w systemach społeczności energetycznych stanowi przeszkodę dla osiągnięcia zerowego poziomu marnotrawstwa. Musimy zadbać o to, by podmioty prywatne zachęcano do przystępowania do społeczności energetycznych. Na przykład Komisja Europejska mogłaby zachęcać państwa członkowskie do wydawania prywatnym przedsiębiorstwom świadectw efektywności energetycznej, jeżeli współpracują one ze społecznościami energetycznymi. Musimy także skupić się na pozytywnym wpływie gospodarczym braku zużycia energii. Uważamy również, że musimy sprawiedliwie wyceniać nadwyżki energii produkowanej przez społeczności.

Jesteśmy zdania, że lokalne organy publiczne to podmioty najlepiej przygotowane do inwestowania niektórych otrzymywanych funduszy UE we wsparcie społeczności energetycznych, ponieważ sądzimy, że obywatele będą bardziej ufać organom lokalnym niż rządowi krajowemu. Lokalne organy publiczne powinny jednak pamiętać, że społeczności energetyczne muszą pozostać dostępne pod względem finansowym dla wszystkich, i rozdzielać fundusze między obywateli w oparciu o dochody. Ponadto fundusze zarządzane przez władze lokalne mogą pomagać obywatelom w zdobywaniu wiedzy fachowej w celu poprawy efektywności energetycznej danych społeczności, zamiast inwestowania oszczędności własnych lub społeczności. Ponadto powinniśmy uprawnnić obywateli w społecznościach energetycznych do bezpośredniego dostępu do tych funduszy UE i do zarządzania nimi.

Jednocześnie, po zapewnieniu trzech omówionych wcześniej elementów, powinniśmy zadbać o to, by społeczności energetyczne kierowały się w swoim rozwoju przewodnią zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim”, przez izolowanie budynków i rozbudowę systemów ogrzewania i chłodzenia, które mogą przyczynić się do zmniejszenia ilości marnotrawionej energii.

Zalecenie 10: Budowanie społeczności efektywnych energetycznie, aby wspierać odpowiedzialną konsumpcję i zwiększać lokalną produkcję energii

Zalecamy tworzenie zachęt dla społeczności energetycznych we wszystkich państwach członkowskich.

Unia Europejska i państwa członkowskie powinny współpracować w celu zapewnienia finansowania i wiedzy fachowej z myślą o wspieraniu społeczności energetycznych. Władze lokalne mogłyby być siłą napędową tej zmiany.

Kluczowym aspektem zachęt dla społeczności energetycznych jest ustanowienie jasnych celów w europejskiej dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej, która powstanie w 2030 r. Obowiązkowe monitorowanie produkcji energii w społecznościach energetycznych może dostarczyć użytecznych danych na potrzeby monitorowania postępów i określenia obszarów wymagających poprawy, przygotowania nowych przepisów i ustalania celów polityki. Niezbędna jest dywersyfikacja źródeł energii w każdym państwie członkowskim odpowiednio do jego szczególnych cech i zasobów. Zalecamy zmniejszenie zużycia energii przez zastosowanie inteligentnych technologii (np. oświetlenia LED lub efektywnych systemów ogrzewania).

UE powinna również skupić się na:

- zmianach systemowych umożliwiających obywatelom stosowanie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”,
- promowaniu energii produkowanej lokalnie i odnawialnej,
- zachęcaniu do podnoszenia świadomości, edukacji od najmłodszych lat i zaangażowania obywatelskiego.

Uzasadnienie:

Zalecenie to jest ważne dla ochrony środowiska i naszej planety, nie tylko dla nas, ale także dla przyszłych pokoleń. Oparcie się na lokalnych społecznościach energetycznych zwiększy bezpieczeństwo energetyczne Europy i jej niezależność energetyczną oraz będzie wspierać inny paradygmat produkcji i zużycia energii.

Zalecenie to może zapewnić wszystkim w Europie środki do walki z ubóstwem energetycznym z pomocą społeczności energetycznych. Zalecenie to można potraktować nie tylko jako rozwiązanie na rzecz efektywności energetycznej, ale też jako sposób stymulowania aktywności społeczności lokalnych oraz wspierania zaangażowania społecznego i demokracji dla wszystkich.

Budynki – zalecenie 11

Zalecenie 11: Wdrożenie na szerszą skalę rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej w budynkach

Zalecamy, by UE pomogła państwom członkowskim zagwarantować, że znacznie więcej budynków zostanie poddanych efektywnej energetycznie renowacji. Należy skupić się na budynkach mieszkalnych.

Państwom członkowskim należy udzielać wsparcia, aby mogły ułatwiać renowację budynków mieszkalnych zamieszkałych przez osoby o niskich dochodach. Konkursy na szczeblu krajowym mogą pomóc w znalezieniu dobrych rozwiązań, które da się powielać w innych miejscach (modelowe projekty). Należy zwrócić się do państw członkowskich UE o zaoferowanie ulgi podatkowej właścicielom, w przypadku których większość najemców nie osiąga określonego progu dochodowego. Stanowiłoby to dobrą zachętę do renowacji domów. Należy zapewnić, aby było to w interesie zarówno najemców, jak i wynajmujących. W szczególności należy unikać sytuacji, w których eksmituje się najemców w celu pobierania wyższych czynszów. Każdy obywatel UE (najemca lub właściciel) powinien mieć możliwość uzyskania bezpłatnej porady na temat konkretnej sytuacji energetycznej swojego domu (punkt kompleksowej obsługi). Zalecenie to obejmuje również możliwości wsparcia i dofinansowania w celu poprawy sytuacji energetycznej.

Uzasadnienie:

Zalecenie to jest ważne, ponieważ:

- Istnieje już wiele dyrektyw UE dotyczących budynków publicznych (dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej), budynków niemieszkalnych (niedawno przyjęta dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków) oraz nowych budynków wszelkiego rodzaju (także dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków). W związku z tym nacisk kładzie się na budynki mieszkalne.

- Dyrektywy UE mogą być skuteczne tylko wtedy, gdy ich wdrożenie na szczeblu krajowym i lokalnym obejmie indywidualnych właścicieli domów.
- W wielu państwach członkowskich UE osoby o niskich dochodach często mieszkają w domach o szczególnie niekorzystnej sytuacji energetycznej, złych warunkach konstrukcyjnych i wysokich kosztach energii.

Transport – zalecenie 12

Zalecenie 12: Podniesienie atrakcyjności transportu publicznego dla podróżnych

Zalecamy, aby Komisja Europejska prowadziła regularne badania w celu poprawy efektywności energetycznej miejskich i podmiejskich systemów transportu pasażerskiego we wszystkich państwach członkowskich.

Badania te powinny obejmować kompleksową inwentaryzację i ocenę elektryfikacji i atrakcyjności systemów transportu publicznego. Podejście to umożliwi identyfikację luk i niedociągnięć w istniejących systemach oraz unaoczní wzorcowe praktyki, które państwa członkowskie mogłyby przyjąć.

Na podstawie wyników badań Komisja Europejska może ustanowić szereg dotacji dla państw członkowskich na inwestycje w poprawę atrakcyjności i elektryfikację ich systemów transportowych, stosownie do potrzeb. Badania te powinny służyć jako punkt odniesienia dla obecnej sytuacji – pomogą one Komisji Europejskiej w wyznaczaniu celów dla całej Europy. Regularne monitorowanie pomaga stale podnosić wydajność systemu i zwiększać efektywność energetyczną.

Uzasadnienie:

Zalecenie to ma na celu poprawę jakości życia poprzez optymalizację transportu publicznego, który ma zasadnicze znaczenie w codziennych czynnościach i jest bardziej energooszczędny niż samochody użytkowane indywidualnie. Przewidujemy, że badania te przyniosą praktyczne wyniki, które ułatwią wdrożenie zasad efektywności energetycznej. Chociaż transport publiczny jest bardziej efektywny niż indywidualne samochody, jego niedostateczne wykorzystanie sugeruje, że istnieją bariery, które należy wyeliminować. Komisja Europejska musi zbadać przyczyny tego niedostatecznego wykorzystania.

Dzięki zwiększeniu efektywności, wygody i dostępności transportu publicznego możemy poprawić jakość połączeń i zmniejszyć wpływ na gospodarkę oraz emisje CO₂ oraz zachęcać tym samym większą liczbę osób do wyboru transportu publicznego zamiast pojazdów prywatnych. Ponadto, biorąc pod uwagę wysoką liczbę ludności na obszarach miejskich, w ramach badań można zaproponować dostosowane do potrzeb połączenia rodzajów transportu na przyszłość, które poprawią efektywność energetyczną, pilnie potrzebną w obliczu

zmiany klimatu. Wartość dodana tego podejścia polega na tym, że uwzględnia ono transport indywidualny i zbiorowy, a także przyszłe zmiany rodzajów transportu. Oferuje ono wgląd w konkretne sytuacje obserwowane w poszczególnych państwach członkowskich UE.

Zalecenie 13: Rozwijanie w całej Europie najbardziej energooszczędnego transportu: „nie” dla tirów „nie” dla samolotów pasażerskich, „tak” dla zasady „kolej przede wszystkim”

Zalecamy zachęcanie przedsiębiorstw i obywateli do korzystania z pociągów w celu zwiększenia efektywności energetycznej. w tym celu zalecamy:

5. Elektryfikację linii kolejowych w celu ograniczenia emisji dwutlenku węgla.
6. Modernizację infrastruktury kolejowej.
7. Cyfryzację planowania podróży i zakupu biletów w celu optymalizacji obsługi klienta.
8. Standaryzację kolei między państwami członkowskimi i integrację z lokalnymi systemami transportowymi.
9. Dostosowanie rozkładów jazdy, aby skrócić czas podróży.
10. Promowanie podróży koleją jako konkurencyjnych dla krótkodystansowych tras lotniczych i autobusowych.
 - Skrócenie czasów przejazdu koleją dużych prędkości.
 - Lepsze wyposażenie, np. wagony restauracyjne, Wi-Fi, wagony sypialne itp.
 - Dopuszczenie przewozu większych bagaży i rowerów we wszystkich pociągach.
11. Zwiększenie liczby pasażerów dzięki przystępnym cenom.
 - Promocje na specjalne typy biletów: bilety dla rodzin, studentów, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, grup o niskich dochodach.
 - Zapewnienie, by przewóz towarów był przystępny cenowo.
12. Otwarcie wycofanych z eksploatacji linii kolejowych: zamknięte linie pozostają niewykorzystane.
13. Połączenie ze sobą peryferii UE.
14. Aby ułatwić wdrożenie wszystkich tych sugestii, zalecamy zwiększenie inwestycji i dopłat:
 - Zachęcanie do krótkoterminowych inwestycji prywatnych przy jednoczesnym utrzymaniu ogólnej własności i kontroli publicznej.
 - Opodatkowanie paliw kopalnych, w tym paliwa lotniczego.

Uzasadnienie:

Zalecenie to jest ważne, ponieważ kolejowe przewozy pasażerskie i towarowe to kluczowe obszary, w których można szybko poprawić efektywność energetyczną.

Nasza przyszłość pod względem ekologii, gospodarki i technologii wymaga działania. w związku z tym zalecamy zwiększenie atrakcyjności i efektywności transportu osób i towarów. Aby to osiągnąć, musimy działać na szczeblu europejskim.

4.1.1 Ocena zaleceń

Ostatniego dnia panelu poproszono uczestników o ocenę każdego z 21. zaleceń. Poniżej przedstawiono przegląd wyników głosowania, z zaleceniami uporządkowanymi według poziomu ich poparcia.

POZYCJA W RANKINGU	Numer zalecenia	Tytuł zalecenia	Poziom poparcia (średnia ocena od 1 do 6)	Wskaźnik aprobaty (udział głosów)
1	8	Optymalizowanie i rozwijanie systemu sieci energetycznych od producenta po użytkownika końcowego, aby promować odnawialne źródła energii	5,25	96 %
2	3	Zwiększenie niezależności energetycznej i efektywności energetycznej i dawanie przykładu światu	5,18	92 %
3	9	Zapewnienie obywatelom UE informacji i wsparcia finansowego, które pomogą im w tworzeniu społeczności energetycznych skupiających się na efektywności energetycznej	4,96	91 %
4	11	Wdrożenie na szerszą skalę rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej w budynkach	4,89	90 %
5	4	Osiąganie celów efektywności energetycznej przez poprawę zdolności wszystkich zainteresowanych do działania	4,87	87 %
6	12	Podniesienie atrakcyjności transportu publicznego dla podróżnych	4,83	91 %
7	2	Zapewnienie sprawiedliwego dostępu do finansowania renowacji, które poprawiają efektywność energetyczną domów	4,73	87 %
8	1	Zachęcanie konsumentów do oszczędzania energii	4,71	84 %
9	10	Budowanie społeczności efektywnych energetycznie, aby wspierać odpowiedzialną konsumpcję i zwiększać lokalną produkcję energii	4,64	84 %
10	13	Rozwijanie w całej Europie najbardziej energooszczędnego transportu: „nie” dla tirów i samolotów pasażerskich, „tak” dla zasady „kolej przede wszystkim”	4,55	84 %
11	6	Zwiększenie liczby wykwalifikowanych pracowników w UE w sektorze związanym z efektywnością energetyczną	4,49	82 %
12	7	Zabezpieczenie przyszłości dzięki edukacji ekologicznej	4,48	82 %
13	20	Zarządzanie wdrażaniem dyrektyw UE i monitorowanie go	4,19	72 %

4.1.2 Przegląd sesji

Program i podsumowanie każdej sesji są dostępne [tutaj](#).

4.1.3 Konsorcjum wykonawców

Wykonawcy współpracowali w celu wsparcia Komisji Europejskiej w opracowywaniu i wdrażaniu tego europejskiego panelu obywatelskiego.

- Harris Interactive: rekrutacja uczestników.
- VO Europe: komunikacja, pomoc i wszystkie aspekty organizacyjne trzech sesji.
- Zespół ds. komunikacji – Been There Done That, WaterBear oraz Scope: strategia komunikacyjna, w tym tworzenie, tłumaczenie i rozpowszechnianie różnorodnych treści w mediach społecznościowych oraz produkcja filmu dokumentalnego.
- Zespół ds. obrad – ifok oraz Missions Publiques: partnerzy w ramach zespołu ds. obrad wymienili się swoją wiedzą fachową, aby pomóc opracować koncepcję całego procesu partycypacyjnego i metodykę każdej sesji oraz ułatwiali i moderowali przebieg sesji.

JAK SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z UE

Osobiście

W całej Unii Europejskiej istnieje kilkaset centrów Europe Direct.

Adres najbliższego centrum można znaleźć na stronie:

european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_pl.

Telefonicznie lub pisemnie

Europe Direct to serwis informacyjny, który udziela odpowiedzi na pytania na temat Unii Europejskiej. Można się z nim skontaktować:

- dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektórzy operatorzy mogą naliczać opłaty za te połączenia),
- dzwoniąc pod standardowy numer telefonu: +32 22999696,
- za pomocą formularza:
european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_pl.

WYSZUKIWANIE INFORMACJI O UE

Online

Informacje o Unii Europejskiej są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu Europa

(european-union.europa.eu).

Publikacje UE

Publikacje UE można obejrzeć lub zamówić na stronie:

op.europa.eu/pl/publications. Większą liczbę egzemplarzy bezpłatnych publikacji można otrzymać, kontaktując się z serwisem Europe Direct lub z lokalnym centrum dokumentacji europejskiej (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_pl).

Prawo UE i powiązane dokumenty

Informacje prawne dotyczące UE, w tym wszystkie unijne akty prawne od 1951 r., są dostępne

we wszystkich językach urzędowych UE w portalu EUR-Lex

(eur-lex.europa.eu).

Otwarte dane UE

Portal data.europa.eu zapewnia dostęp do otwartych zbiorów danych pochodzących z instytucji, organów i agencji UE. Dane te można pobierać i wykorzystywać bezpłatnie, zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych. Portal umożliwia również dostęp do wielu zbiorów danych z krajów europejskich.

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej